

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea aprilie – septembrie 2023**

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1043

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul).

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului:
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate:
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului:

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare:
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs:
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice:

IV. Criteriile de evaluare și punctajele acordate

a) Capacitatea de analiză și sinteză

Analiza hotărârilor relevă, de cele mai multe ori, capacitatea de analiză și sinteză a candidatului, constatându-se încercarea acestuia de realizare a unei prezentări corespunzătoare a elementelor esențiale ale cauzelor deduse judecății, atât în ceea ce privește istoricul cauzei, cât și în ceea ce privește expunerea raționamentului propriu.

Maniera de expunere permite cititorului nefamiliarizat cu noțiunile juridice să urmărească prezentarea cauzei cu referire la cererile formulate, probe, întâmpinări, motivări ale instanțelor și elementele convergente dintre ele.

În unele cazuri, însă, candidatul, deși identifică problematica juridică utilă în planul soluționării cauzelor, o redă inadecvat (schematic) în cuprinsul considerentelor. (a se vedea, de exemplu, hotărârile nr. 6, 7, 27 selectate de Comisie)

Deși este evident că unele procese ridică probleme de drept multiple și/sau complexe, uneori candidatul nu reușește o identificare, prezentare și dezlegare adecvată a acestora, evidențiind doar câteva fraze în motivarea soluției dispuse. Cu titlu de exemplu, hotărârea nr. 17 și hotărârea nr. 24 selectate de Comisie.

Cu privire la prezentarea cererilor sau întâmpinărilor părților, candidatul optează uneori pentru preluări ample ale acestora, insuficient sintetizate și sistematizate, ceea ce face ca în cuprinsul prezentării să se regăsească în unele cazuri detalieri excesive, formulări deficitare sau preluări fără o minimă intervenție din partea redactorului. Cu titlu de exemplu, hotărârea nr.2, selectată de Comisie, hotărârea nr.10 selectată de Comisie, hotărârea nr.10, selectată de candidat, paginile 4-5: „*Așa cum rezultă cu claritate din conținutul convocatorului "Urmare a ședinței de COLEGIU NAȚIONAL de seară, se convoacă de urgență Consiliul Județean, astăzi ora 16,30 la sediul partidului. Prezența obligatorie!"*), cât și din procesul verbal încheiat, ședința extraordinară a Consiliului Executiv Județean din 17.12.2020 a avut loc pentru transpunerea în practică a deciziilor luate în cadrul ședinței de Colegiu Național X din 16.12.2020, fapt care a generat și ordinea de zi prezentată și votată unanim, respectiv:

1. *Evaluarea Consiliului Executiv Județean al X....*
2. *Completare CEJ*
3. *Evaluare alegeri parlamentare*
4. *Stabilire cotizării*
5. *Completare CJAI cu membru supleant*
6. *Diverse. "*

În ceea ce privește prezentarea considerentelor hotărârilor pronunțate de instanța sau instanțele inferioare, se constată că, deseori, candidatul alege să nu realizeze un efort de sinteză, preferând preluări ample ale acestora, deși ele nu apar întotdeauna ca utile sau pertinente în raport de problematica juridică dedusă judecății în calea de atac soluționată, ca de exemplu, hotărârea nr.4, selectată de candidat, paginile 5-7, hotărârea nr.6, selectată de candidat, hotărârea nr.28, selectată de Comisie.

Punctaj acordat: 6,00 puncte

b) Coerența în exprimare

La calitatea juridică a hotărârilor redactate de candidat contribuie, în mod obișnuit, și faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare (uzând de o succesiune a considerentelor dictată de particularitățile cauzei, de specificul soluției pronunțate și de linia de argumentare preferată de candidat), considerentele care susțin soluția beneficiază de coerență.

Uneori însă, înlănțuirea argumentelor nu este bine aleasă, relația dintre acestea fiind afectată, astfel că, privesc în integralitatea lor, motivele nu alcătuiesc un ansamblu unitar, bine condus juridic și logic și bine structurat.

De asemenea, în unele hotărâri se constată că, pe fondul unei insuficiente structurări a lor, care să evidențieze mai clar diferitele etape procesuale și actele procedurale majore îndeplinite de părți, totodată conjugat cu preferința candidatului pentru motivări mai rezumative sau insuficient argumentate, are de suferit inclusiv coerența hotărârilor respective.

Această manieră de prezentare periclitează atât înțelegerea problematicii juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentare care, în concret, conferă substanță considerentelor.

Astfel, există situații în care coerența exprimării și liniaritatea raționamentului juridic suferă într-o anumită măsură, (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 19, selectată de Comisie, în cuprinsul căreia exprimarea și modalitatea de prezentare a argumentelor care susțin soluția instanței nu au fluentă, frazele fiind mai lungi și, unele, elaborate cu mai puțină atenție. În acest sens, și hotărârea nr.2, selectată de candidat, pagina 4. alin. 3 : „*Apelanții reclamanți au precizat că, fiind nepoții lui XI și moștenitorii defunctei R, au cerut instanței de fond să constate (conform art. 118 alin (1) pct.1, 2, 3 și alin (2) Cod procedură civilă) și să adeverească acest aspect, însă tocmai la acest fapt Sentința Civilă nr. ... nu face nicio referire, menținând în vigoare Decizia de validare a pârâtei ANRP nr.06.2021, restul capetelor de cerere ale reclamanților din dosarul civil nr. lăsându-le fără răspuns, deci fără rezolvare.*”

Se cuvine remarcat și faptul că în unele dintre hotărâri se întâlnesc situații în care virgulele fie nu sunt utilizate, deși era necesar, fie sunt folosite în mod greșit. Deși aceste deficiențe nu afectează înțelegerea raționamentului juridic și a argumentelor care îl susțin, ele influențează negativ percepția cu privire la calitatea hotărârii, reflectându-se și în coerența acesteia (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr. 2 selectată de Comisie; hotărârea nr.8 selectată de Comisie, paginile 6-7; hotărârea nr.2 selectată de candidat).

Punctaj acordat: 6,00 puncte

c) Argumentația din punctul de vedere al clarității și logicii

În mare parte, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată de rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea raționamentului care stă la baza hotărârii, înțelegere facilitată inclusiv persoanelor care nu beneficiază de pregătire juridică.

Limbajul întrebuintat este, deseori, accesibil, rigoarea juridică și logică ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. De regulă, candidatul conciliază exigențele specifice unui limbaj tehnic cu cele privitoare la accesibilitatea hotărârii și la comprehensibilitatea acesteia.

În cele mai multe cazuri, poate fi identificată preocuparea candidatului de a răspunde motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate.

Uneori, candidatul nu realizează motivări convingătoare, apte să genereze încredere în actul de judecată, fiind prezente inclusiv neglijențe ortografice. În acest sens, hotărârea nr.10, pagina 17, ultimul alineat, selectată de candidat: „*Cum în fața primei instanțe apelanta nu a formulat cerere reconvențională și nu a invocat o asemenea pretenție, cerea sa formulată direct în calea de atac a apelului nu poate fi primită.*”

De asemenea, în unele hotărâri, firul logic al hotărârii nu este ușor identificabil și bine susținut de argumente, impresia lăsată fiind aceea că nu se reușește de către candidat respectarea, în mod obișnuit, a standardelor de motivare a unei hotărâri judecătorești. De

exemplu, hotărârea nr.2, selectată de candidat, pagina 8, ultimul alineat: „Prin urmare, curtea consideră că dispozițiile legale aplicabile sunt cele ale Legii nr.164/2014 întrucât acestea nu se aplică retroactiv, ci reglementează modul de acțiune în timpul următor intrării ei în vigoare.”

Uneori, claritatea argumentației este afectată de folosirea unor fraze mai lungi sau gruparea în exces a unor alegații sau argumente în cadrul aceleiași fraze, ceea ce îngreunează, într-o anumită măsură, înțelegerea raționamentului juridic (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.20, selectată de Comisie).

Punctaj acordat: 7,00 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul este preocupat de identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecării, precum și de argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile părților, putând fi remarcată intenția de a le răspunde cu claritate, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie constatarea că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților și de motivarea corespunzătoare a acestora.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt, și ele, realizate, de regulă, cu atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței.

Uneori, însă, candidatul omite să-și detalieze raționamentul ori să prezinte unele aspecte relevante în înțelegerea unei anumite soluții dispuse de instanță (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 15 selectată de Comisie, care la pag.6, alineat penultim, conține următoarea formulare: „Totodată, curtea consideră că pensia netă în plată, în cuantum de 2232 lei, a fost legal stabilită de către intimată prin raportare la dispozițiile legale prevăzute la art. VII pct. 3 din O.U.G. nr. 59/2017(respectiv art.60 alin.1 din Legea nr.223/2015) . ” Se poate constata că lipsesc elemente de referință cu privire la motivele care au condus la stabilirea acelui cuantum, și, în final, la stabilirea soluției instanței de apel.

Argumentația folosită tinde să includă, după caz, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, precum și la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile.

Uneori, când candidatul face referire la acestea, nu le prezintă și/sau explică, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept respectiv.

Se observă că în hotărârea nr.8 selectată de candidat, deși intimatul a invocat mai multe apărări, instanța nu a răspuns decât la o singură apărare : „Cu privire la aceste absențe nemotivate salariatul reclamant intimat invocă faptul că în mod nelegal i s-au aprobat doar 4 zile de concediu de odihnă întrucât pentru anul 2021 el mai avea dreptul la 11 zile de concediu de odihnă astfel cum a cerut prin cererea adresată angajatorului. Curtea nu poate reține această apărare a intimatului.” (paginile 8- 9)

De asemenea, în hotărârea nr.6, selectată de candidat, pagina 9, se reține că „Părțile au depus întâmpinări prin care, reiterând în esență susținerile de la instanța de fond și din apeluri, solicită, fiecare, respingerea apelului părții adverse ”, fără însă a expune, fie și sintetic, apărările invocate în întâmpinare.

În ceea ce privește maniera în care candidatul se raportează la probele administrate, Comisia constată că, uneori, referirile nu sunt îndeajuns de complete și lămuritoare, nefiind indicate în concret probele în temeiul cărora a fost reținută o anumită situație de fapt.

Punctaj acordat: 7,00 puncte

e) Argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, de regulă, bine condusă, existând un fir logic al expunerii care să permită înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de către instanță.

Există, însă, situații în care unele exprimări nu sunt îndeajuns de clare (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.3, selectată de candidat, pagina 6: „Deopotrivă, este dat motivul de casare prevăzut de disp. art. 488 alin. 1 pct. 5 C.pr.civ., pagina 7 : „Așadar, reclamanta nu are cum fi persoană vătămată prin emiterea Certificatului, nefiind moștenitor după X5; hotărârea nr.9, selectată de candidat, pagina 7, alin. 2 : „Referitor fondul obligației stabilită de prima instanță în sarcina apelantei, respectiv acela de a emite decizia în dosarul înregistrat sub nr., curtea reține că potrivit art. 34 alin.1 din Legea nr. 165/2013, dosarele înregistrate la Secretariatul Comisiei Centrale pentru Stabilirea Despăgubirilor vor fi soluționate în termen de 60 de luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, cu excepția dosarelor de fond funciar, care vor fi soluționate în termen de 36 de luni. ”

În anumite hotărâri (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 14 selectată de Comisie), sunt preferate paragrafe ample, care grupează mai multe dezlegări ori argumente ale instanței, ceea ce îngreunează, într-o anumită măsură, lectura.

Uneori, claritatea juridică a argumentației este într-o oarecare măsură afectată de faptul că nu sunt suficient sintetizate și sistematizate motivele de apel sau recurs ori întâmpinările, preferându-se în mod facil preluări ample, deși nu întregul conținut al acestora își are corespondent în motivarea propriu-zisă a soluției sau în problematica juridică de interes în raport cu calea de atac declarată (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 19, selectată de Comisie).

Unele hotărâri conțin, atunci când redau susținerile părților, și unele greșeli gramaticale, ceea ce denotă preluări brute, neadaptate sau neglijente ale unor exprimări cuprinse în hotărârile atacate.

Claritatea și coerența argumentației sunt uneori afectate de existența unor formulări a căror acuratețe este deficitară, precum, spre exemplu, în hotărârea nr. 14, selectată de comisie, pagina 2, în cadrul căreia nu se face nicio referire la motivele ce au stat la baza soluției primei instanțe sau la cele ce fac obiectul întâmpinării, aspecte de natură a afecta argumentarea coerentă și corectă din punctul de vedere al logicii juridice.

Punctaj acordat: 7,00 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Spre deosebire de evocarea elementelor de istoric ale cauzei sau de prezentarea motivelor de apel/recurs sau a întâmpinărilor, în cazul cărora, așa cum s-a arătat prin cele de mai sus, candidatul uzează uneori de preluări ample, insuficient sintetizate și care încarcă în mod inutil hotărârea judecătorească, în ce privește motivarea propriu-zisă a soluției pronunțate în calea de atac candidatul dovedește o bună capacitate de a selecta aspectele cu

adevărat utile în plan juridic, fără a se referi la aspecte lipsite de relevanță sau străine de problematica procesului.

Chiar și atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, care, deși sunt nerelevante, sunt menționate în hotărâre, în motivarea propriei soluții candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală, concentrându-și argumentația asupra lor.

Punctaj acordat: 9,00 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Cu titlu de excepție, în hotărârea nr.1 selectată de candidat nu se menționează numele persoanei către care a fost obligată apelanta să achite cheltuielile de judecată, dispozitivul fiind incomplet sub acest aspect: „ *Obligă apelanta la plata sumei de 500 lei, cheltuieli de judecată din apel.* ”

Punctaj acordat: 9,00 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Examinarea hotărârilor judecătorești aflate la dispoziția comisiei trimite la concluzia că, în activitatea de judecată, candidatul tinde să înțeleagă însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice.

În același timp, tinde să înțeleagă că forța persuasivă a hotărârii și credibilitatea ei fac necesară inclusiv menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea hotărârii, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe nu au fost luate în considerare ori au fost considerate ca fiind lipsite de credibilitate.

Comisia observă, totuși, că în unele hotărâri redactate de candidat se indică probele administrate, lipsind însă analiza și interpretarea acestora (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.6 selectată de candidat, pagina 9: „ *În apel a fost încuviințată și administrată proba cu înscrisuri pentru apelanta pârâtă.* ”).

Punctaj acordat: 9,00 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul;

Candidatul cunoaște jurisprudența CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzei o impune, referiri la hotărâri relevante. În mare parte, referirile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în mod corect

în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, spre exemplu: hotărârile nr.1, 2, 6 și 10 selectate de candidat; hotărârile nr.15, nr.19 , nr. 27 selectate de Comisie).

Uneori însă, candidatul se mărginește la a indica o hotărâre relevantă , fără însă a menționa, cu privire la aceasta, utilitatea și implicațiile ei concrete în proces (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.2, selectată de Comisie, în care deși se indică decizia ÎCCJ nr. 39/2017 a Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, se redau considerente din cuprinsul acesteia, fără a se explica însă incidența deciziei respective în speța supusă judecării).

Relevantă este și hotărârea nr.5, selectată de candidat, unde se observă că referirile nu explicitează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în decizia ÎCCJ : *„Astfel, Curtea constată că, urmare dezlegărilor obligatorii ale instanței supreme, raționamentul apelantului nu mai are fundament întrucât dispozițiile art.1 și art.6 din HG nr.1294/2001 nu sunt aplicabile personalului angajat al serviciilor de urgență voluntare, iar dispozițiile art.39 alin.1 din Legea nr. 307/2006 nu instituie un caz de încadrare ope legis a activității personalului angajat al serviciilor de urgență voluntare în condiții speciale de muncă.”* (pagina 7)

Punctaj acordat: 8,00 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor.

În anumite perioade de timp, candidatul a înregistrat unele întârzieri în redactarea hotărârilor, întârzierile fiind mai mari în anul 2019. Candidatul a îndeplinit și funcția de președinte al secției civile.

Punctaj acordat: 8,50 puncte

V. Punctaj total – 76,50 puncte

Data: 18.08.2023

judcător

judcător I

prof.univ.

WWW.LUMEAJUSTITIEI.RO